BISH

Dëshira e uërtetë e shqiptarëue

pre:

N. dh. F.

SOFJE 1904

BKSH

DEGIRA E VERTETE
E
GQIIETARevet

---

*Y*JERCE: KOMBIARE.

Tiri
N. H. F.

Miqësisë sue gëzuese
Mësi * *

*

Ogjendi ç'ze ca ndera, sa ca vuerda Ogjenar.
Ka vuaj ai ne gjithë, gjoi ne dashte fe ne djer.
Ogjendi ç'ndera lart ndanë at jan I mergar.
Dhambur t'ndrit këpe ndera a' e ka harmar!

(Bog. e Bujq. dit' e I-rë).

SOFJE
Shypëtarëve „Mbrojtësia", *Kristo H. Luarasit*
1904

BLSH

BKSH

DEGIRA E VERTETE
E
GQIIBTARBVET

Vjerce Kombiare

Ilej
N. H. F.

Ojiperare ugk grojlaja
prej . . .

Ojiperi i mesa ajere, ne ep esaria Ojiperar,
& sesaria ne gjuhe, plak ne desire de ase sjer.
Ojiperi i nesan kuc! nderr-er jan i nergjaar,
Sesaria Dyrle kljo nfesta e' e ka harrar?!
(Beq. e Bujq. flet 6 I-re).

BIBLIOTEKA KOMBETARE TIRANE

NOFJE
Ojpohbreqa eqipe „Mirofeda", Krico H. Luarasi.
1908

Turkel Ofiërtmaksise

te

Trimavet Ogjiheture.

Ogjieroyesi * „ *

BKSH

Imprimérie albanaise, Christo P. Ivanovi — **Sophia** (Bulgarie)

DEGIE' E VERTETE

E

GQIIPETAREVET

O djemt' e Menedzut, ô trima Atâtare!
Te dîtur, te degjuar, e' bupa leftetare,
Sikundre te baskuar, qe adoŝosim të tere,
Te bnese per kombin, e miq per jete bere;
Te dubrmi na lipset, si duhesim per here,
Te jemi të baskuar, si ishmë qe here;
Her punen e prrendijte, per livesine tënë,
Kur sot i ligu humbi, kur s' este si ka qene.
O fat' e trimerise, ti femij' e Alekxandrit,
E trimit te Gqipetarevet, e Hirose te parit!
Be djemt' e Skender-begut, te trimite te ndritur,
Te cilin kupe sonje here, as që s' e pat haritur.
Handehul, sprvhni, bupa, mos trembi, sa na jipet
Te gjithe me që mendje, te bejm' até qe lipset,
Helaxge jemi lindur, nga Hena më perpara,
Ahere kur Adamit as qe i dukej fara!
Jo vetem qrezine te vjetrit bupat tânë,
Ilô âe te Herendivet, pra prinder kuaa qene;

Tuh' e pa vdekur jona, e qrasra e lara,
Herendi miqer krra, ne kohera te para!
As që s' perflet dot kupe, trimeriu'e prindserve
[te vyer,
Se gjithe istoria plotesôet i ka refyer.

Hor si Oqipoqat qe here, mi Asine dufurzan,
Lefruane Darine e frone jâ perzan,
I auan tere Herset, i qqyen i dërpuzan,
Qytetetin' e vlîre nga brenga e epetuan!

Ne luftora te repta, u dërdh trimerist,
Tmer' e dezuen u kalë Romanevet buperist!
Ç' ia valë ay petrit, dengus Maqedoni,
Qe Grekerîne fort e lirë, e meinte pas zakoni?
Ç' ia valë ky ngrî i madh qe Gerket më s' meinuan,
Tâ grekerojne fêl per fet, pâ vrenë u zonduan?

Ho kur e dër' armiqte prrj dheut luftetarit,
Cilet e doqen Olven, e vatem te Hinâarit?
Otegjin' e peelgim s' ugaine, s' e prione s' e trazuan,
Her nder' e Herendise s' e doqen s' e pervbuan.

Ata nalt' isin Grekët ne Oqth, si ca qe done
Herveq se prindrit tâne, te hasjt Maqedone,
Hâuterhu, Bimosdeni, te vjetrit me Strabone,
Si edh ç' do e ditur te gjith dan' e done:
Qe kombi yne isze qe moti fort i vyer,
I çelur i kegnte, i forte, i refyer.

Ata isin si nevej te qrasr Oqipetare,
Te breca edh trima, e bupa luftetare;
U qojt me keté emer qe-moti Oqipetari,
Nga „Oqipja", q' ia i forte ne luftera m' i pari.
E ngaj qe mbasta kryt ne âmzar kundshere
Oqipoqene, «eqe te trimeris'se vlere;

Ne Qqiperi qendroste, Herendi e te Qemotit,
Ne mbjet to Tomorit skendijte kis' e Zotit!
Te paret duke lutur sendijnia m' ate kise,
Hra lusnine me knqe nder, Herendin' e Qqiperise!
Eër ne dnaqi ç' do qëri, te drejtou te gykoni,
E ne sikofsi me qeËim, te paret te kendoni;
Aristotel e Hrolemeq, Ëe sa te dirur diai,
Do msoni q' este Qqipetar Ë' i maËi Kostantini.
Qe iste Ës nga Barbanenqte, e bir' i Memëtese,
Hra ndrite knqe me vetëim, me himerin' e fres.
Mbi grate ndritorese sot e zoq' e diturise,
Nuk' este Dora d' Istres, e bij' e Qqiperise?
E cila kupe nuk harou vekezerit Memëdsue,
E kurdohere i levdoa, te huajt sic rufjue!
Hlot me deair' e dasmë, per kombin po perpiqet,
Me nder te madh, me dempçari e mendju mé s' i hiqet.
Sa kombe vaka humpne, te botes te tere,
E sa prej kËitue zyrre te kryer jane bere!
Ho Qqipetaret kupe, fytyrën s' e ndryenan,
Zakonet, gjuhën, gubon, as nje hero s' i harunan!
Orsprotiq, Maqedoniq, Iliriq, Mqedhone,
Qqipetare jemi gjithe, si ndie sot na done!!
Ndo-që nuk mundi kupe, nga te huajte sa hyne,
Te prieqe kombin tënë, te skelnje Qqiptarsine;
S' e ndrunn gjithen fare, vetijat e zakone,
Has fese q' nâ lane, i patne gjithe mone!
Te bekarte, te zjarte, me spaten kthefit nxitre,
Vdisnin, e binin trimeriet per Qqiperin' e mjere.
Greket, Ëlavet e Qeltorit, Romanet e Bulgaret,
I qasnin te huaj t' atehersmit Qqipetaret!
To Botese te tera, sa çetera qe jane,
Rane me vrap ne xgetë, te frikçuevet Romane,

Po Gqipetaret, trima fort, me t' urt' e me te pritur,
U mbajtne gjithë beperiet, e duaje te ndritur.
Se luftra te perqakta, se kane bere pune
Te ndriturit te paret, e kupo s' hoqne ßune!
Oh! rano tere trimeriet, si bupete me bese,
U vrane gjithe trimate, per ndër' e Memeßreu!
U xvat, u mbyt ne gakera e Memeßreut trimerija,
U skretua armiqesiet, u doq, u poq, pó fcja
Sa-do qe hoqi mjeresi, po s' mbajti rendesire,
Se Gqipesine e nderoj, e uxori jo më mire!
Heri s' kuxojti kupe, te postqe Gqipetare,
Te vere neuë xgeße te ralin luftetare!

Este i urte se paqesi, i bute si manar,
Po kur ndjen lufte beniru dragua, gakatar.

Ne kohe te trazimevet kur zane toge, toge,
Te dilnin te perbapure te Lindjes kaqe sloge,
Te eger pateture, Sketeron duke hapur,
Nuk lane mbreterira, pa çqyer e pa xvatur.
Aty Se Bizandiqet, qe ieina te rale,
Zapatu' e keq jã ßane, ne tmer, ne zi i kale.
Te ndizurit haldupe, lugete te meraitur,
Te ligte peskatare, te eger, te mahnitur,
Rennun tere boten si ujqer te terbuar,
Rezuan ßemdite te Otatevë* senuar!
Te gëlla mbreterite, s' qendronin dot me kembe,
Se Se Arin** ßnaj, po rij me spirt nor ßembe.
Ne tmer, ne vaj te sume, se logori ne vale,
As fare s' piperinin, më s' axirnin dot as fjale.

---

* *Otat* (vent, mbreteri. Greqisht χώρα)

** *Arin* (ὁ Ἄρειος τοῦ Βορρᾶ).

Si u tmerruan roberisë, ës rane nenë dore,
Ne komp i vjetur midis të, jo mbajti krahëroro.
Si zuri lufte me ketë t' egrite kusare,
Ës qehrejse i dermoj, u mori ç' kisin mare.
Gjetoj ës perserëdi nga gegestrat e mbolla,
Evropen' e peetire, qe hireue më s' jë pa!
Ç' is vaše ay qeri, i kombit kryetari,
Kjo skabe kaq' e forte, ky bupe kerëetari?
Mos ietz Mars*, a Aδina**, apo ky Zoti*** vrte?
A mbase mos is nage qerë, qe nuke la gjë te mete!
O! engjë, gojo-arte, ti, qe di te drejten tere,
Trego, te lutem, trego ës refz kas I ka bere!
Kendo, vajte, moj Muse, qaj, të luteur bukur,
Levdoun zot qerine, te vjeterin te dukur!!
Leri me refs, me qâne Virgjile e Omire,
Leri pralat' e vjersat, e merja pake me lire!
Trimn' e vertete e dine, te gjëlle ës e refejse,
Kryetar' e Gqipetarevet, të madhe Skender-bejse!
O! ti, ë i pavdekur! ë, epirt i seqteruar!
O! bir, i dasur nane, ti, e zembaku i okruar,
Q' e lartesove teper te tere Gqiperine,
E cila të ka seqe mbi tere qerezine!
O! djale i levduar, I Memedës' se gore,
Qe vdiqe e le jetimë, te varfer, e pa dore!
Te gjëe Gqipetaret te lusim, e te qohim,
E te ndrojme teper, por si vela te eohim.

---

* *Mars* ('Αρης. Perendie lufteseqe kisin te vjeterit).

** *Aδina* (Perendi e diturise, siç i dosin Greket 'Αθάνα, Παλλὰς 'Αθήνη).

*** *Zoti* (Grequet Ζεύς, Διός, Ζανὸ, Ζῆνα, Διογενοῦς *Zena* egip *Zonej*).

Mr lotte te pikλuar, te luajmo te tere,
Se dime ç' ka punuar, te mira sa kr bere!
Oh! vaλe kur dote virje ne dhe nga Herendia,
Statuen* te merrnerte, te te ngrere Qipëria!
Luftrat e tua, kryetar, na çrlin e na ndrijne,
Na zbukurojne mendjen fort, si yjte vetëtijne!
Vdiqe si hupe! e na le te varfer Memëdhe!
Ah! mos o Zot, e turperofte, po siç ka ënde bane
U ngritte! zëe vapi yt qe te petrublod te strive,
T'mnofte m' zetrut' e tua, ne Qipëri' e lire!!
Qpejtoni sa te mundni, ô niq Memëdhetare,
Her Qipëri' e pare, ô hupa Qipetare!
Jemi te gjithe far' e fis, ng' koqe, qe gak, qe gjedje,
Kemi te gjëo qe spirt, qe guhe, qe zemer, që mendje.
Nuk' jemi Grekër, jo as Qeth, as Tyrq nuke jemi,
Hervet se Qipetare! koté zemer gjëo kemi!
Kotë zemer, Qipetare, të luajm e të odhrojmo,
Se vetem ky ka hir, pra mburemi ër rojme.
Eat' i lik ët qeqepar, i ndyre, e i pabese,
Kue trathetoi kombin e vet, qëlimin e Memedhese.
Si mjere, mjer' ay i gore, qe ze skelmon velanse,
T'endjen' e ti, kombin e vet ët t' enene e t' ane!

T'er kur kotë to luaj, o niq, me te pa-hire,
Do na ndalogne me magi, ne zoberi te peshire?
T'er kur per te luajt vaλe, do ëeremi te tere,
Kjo mendje, kjo forcate por te luajt qenka bere?!
Sa pabesa te molla bene, tanete per te tjere!
Oerbyen Qipetarete! si mjere ne, si mjere!!
Ah! po te gjëa vane kot, te gjëa humbur vane,
Halldupevet u ndihme fort, qe vdekjene na ënde;

---

* *Statue* (Antiniet: *Statua*, greqisht: Ἀγαλμα).

Hor si Mongole t' ger, si kafse te perßune,
Ah! per spetimn' e tyre ne, nś vate gaku lanue!
Si mjer' sjy gzri qe ndih, armiqt' e Memeßrse!!
Oh! sa punuzue kestu bupa trima me brse!

Cilet s' kursyen jetsne, jâ fale kot Turqise?
Oh! isiu gjile Qyprilinj, femij' e Gqiperise!

O moj e dasur Gqiperi! o Memeßeza ior,
Te kes kaqe bupa ti, pra sot te jes jetime?!
Te kes qe Mehmet-Ali ße Ibrahimne vete,
Misiri i liruar sot, ße ti . . . kopil' e qite!
Fat-keqesi, ó fat i lik ç' te rrete po na sjellen!
Te kes Marko-Boçsrin, Miaulin e Xavellen!
Te kes Bubalinone ße trima kaqe te sjere,
Gersqia te lirohete, ße ti te jes e sjere!!

O bupa, qe s' haroji dot, me kot qeliini jusj.
Qpetoj vrtem Grsqia sot, se dendmi gaku j'unj!
Me armet' e prevendijta jâ, me gelien' e eqterusr
Leftant gjithe kuperiet, me sprin duke nxitnar,
Ho te husjt pana hire jus, per fat tène te mjtre,
Jis eprena jusj e prendijte, u sua me qe hrre!
Erße Tyrqit gegestsret, Romanet, Byzandiqte,
Kallamaraq e Fanariot ße tere Çorbaxiqte:
Komb' i brgate kaqe fort, Ellinet, miq te pare,
Te hunjet ju qejten ße *Helionqipetare*.

Hopo! remosu vapete, to udyret, te mallekuar,
I hollne per mbi ußete zetrat' e eqtertsar!
Ah! po s drejta mbreteroj, ße duke mos dasur, ßano
Qe vertet te husj ßeite, pô bupa Gqipetare!
Usqzh ne mnaç garpriu s lik e ngroke ne git tènt,
Na mos prit helmin te hißur fort, to te heßo ne
[ç' do vent?

Ç' kerkoni, ju, ô Grekër sot, nga Qipëria vaĵe,
Të bëni ne gjestra kot? a nos ju kemi maĵe?

Daski të vritet ĥelpërist, e Hirose femĵa?
Ho dijeni mire, ô Zotëriq, qe nuk' u zë mazija.

Bulgarete i bote Grieq sa mundin për me sot,
Ho ky ndrysim i fese turp, est' i madh turp, ô Zot!

Kus ndron se kaq guhen e vet, e Memëdhe'e ndjere
O! est' i lik kus nuk perfiĵ, memen e ti të mjere!

Ç' ðoni, djemt' e Sokratite! ju duket masse mbare
Ne koup i vjeter kaqe vjeç, këtë ndrysim të mare.
Të hareqe, guhe e zakon, të giða ç' pati mesuar,
Të perjeherjes ky ne ĵû të ðale i ndryshuar?

A! a! gjithë sume fort, poste gjeneta' e pestire,
Se s' na verboni aqo në, sa të nos qohim mire.

Themistoklin' e Qimone, këta kini të pare,
Miltiad' Epaminondone, të ndritura koðëtare,
Nos kini Efialtine, tradetore Hallasine,
Qe van' u ðan' armiqvet Athëne, prezine?

Mona kupe nuke do, bir' e saj tradetore,
Q' e otin nene roberi, e mbetete e gore!!

Hrej ç' do qe ka gjetu ne epërt të dasur të per-
[geruar,
Mone, a motre, a vaĵa, ç' do gë të sejteruar;
Nuk' esto Memëdhi sot, m' i ndërçur m' i polqyer,
M' i dasur, e m' i ðempsure, ðe nga ç' do gë m' i
[vyer?
I'vudet ne bote sot per sot, gë kaq' e sejteruar,
Se ndjeq' e Memëdhe' se vet, m' e larter m' e bekuar?

Nos jemi nevej Grekor? . . . jo, natu pasim Zeno,
Herveç se Qipetare, alç lsian gjëlle mone!

Este mekat e turp i madh, vezik i pa degjasur,
Ne to ndryecjme kombin e vet, ô Zot i lavderuar,
Siç est' i vyrre per ju, emeri „Grek" i ndjere,
Asta âr emeri „Gqipetas", esto per ne m' i vlere?
Ne doni q' ini zâr ju, Helâarge qe qê here,
Ndofta; po kombe Helârgeq jane disa te tjere,
Frenger, Spanjol' e Italoq, âr kus e di sa jane;
Juve u quajtu' Italoq, po Frenger kur' u dane?
T' Aâanit e te Evese jemi vertet te bijte,
Ilo ner kombe sot per sot, perndâhen qerezite,
Ilra qe qelim i vetheme, ka eeqterim e pjese,
Te mprenje mire gjilo-kus lirim' e Monelkse!
A! qenki te kristere ju! fort mire; pa na doni,
Ilra âr ç' do te kristere, Fjlin ne pshir doni tâ beni?
Abere ndofta si per se Evropa an' e mb' ane,
S' quhen Greker, po gjâ-kus est' hequre me qâne?
Nuk' iste Grek pra Zoti Krist, as nxênesit te dukur,
Kombin e fjeet' e Zotit Krist, e di si kus fort bukur!
A! qenki ordhodokse ju! vertet, paski te dreqte,
Ilo Ruservet vaâe perse, kesê la|dim s' ua ndreqte?
Kur Sâavet jane mbase sot, ngaj ju mê te kristere,
Vaâe perse te riui Greq, Sâave pse s' behi qohere?
Si nuke pormendine ketâ, t' u qasseu t' u aferohen,
Qys nuke behen Greker dot, vaâe perse largohen?
Qys! kur qê bâse e qê fê, qê âogme qe kise kini,
Cqehvej perse nergohi kuqe, pas Sâaveve pse s' vini?
Hiret* e Sâavet gjâenjê, ju çele e ju ndrise,
Arnaet' e tyre juve sot, ju âune Orsaline;
Ilo ju ne vent t' u kini hire, ketyrsve spetimetare,
Largohi, i merzitni fort, e s' ngopi duke sure!

---

* *Hiret.* (Greqisht: Εὔνοια, πλ. Εὔνοιαι).

. . . Se paska frike gjithë-kue, me Shavet mos aferohet,
Se mos perzjehet roberiat, ne xgrîhe mos tmerohet!
Ahere, te kristeret t'im, te dasur mig' Elline,
Haronî dukrt, eume eprjt, e s' mbanî porosine:
Te Zotit Krîst, te Zotit Mall, te fese te kristere,
Qe dote: „mos i bjere dem ati qe ti s' dote te bjere".
Qe do-me-deue jave eot, nga ajo q' i trembî Shavet,
Mos prisnî me qeqestra kot, t' u çpikni Gqipetarvt!
„Duaj t' afermin si vetheu" urdhroa ky Zoti vete,
E jà perpiqi gjithe-kuj', t'i kâisnî g' do te mete!!

Jà kuqe Greker hê per hê, pe roberi po kinî,
E po kerkoni âr q' do komp. ne roberi ta stinî?
Cilîn? Gqipetare? kehe trim? te flotes trimî te raže?
Q' i ndeq me grust armikut te lik, q' i ileu âemb' e
[âerupaže?
Ne jane eume Greker sot, ne mest te Gqiperise,
Se mos je pake ka prej nes. Gqipetare te Greqise?
Ne ndodhen prapa-udo es Gqeh, ne Momeda tône,
Jane de mjafi Gqipetare, mutode Gqehrî te zone,

Hoet' ato duar, jà o Gqeh! mengohi Gqiperise!
S' jà agepin doc dërrat pa funt, te gerra te Gqhrise?
Jemi je zotrît ne xgeu, te mbajme Gqiperine,
Heqni prej nes, sporî q' asnjej ne doni miqesine.
Ne doni pra si fqinje, ne mes tône te pejme,
Ne pazare te sosur, me vâzeri te shojme,
Fort na pelqen kjo meadje, e nie' të' e deserisar,
Te pejme pasi fqinje, si miq e-te gezuar.
Ndryeet, ne qofte, zoterîq, s' e shelni vendin tône,
Vdekjen mi ne, pô me ne funt Zoti na e pat âêne;
Zjuri ahere reute eprjt, u djekte âeu me qehere,
Kur te rembeni ju prej nes, Atâeue tônu te vlere!!

Rente ðe qiɛ̈ki per mi ðë, me yjte e zjarte,
Ne husopeim daure nevrj sot, Gqiperizen' e arte!
U vate qeherjre kesi soj te kapui Gqiperinn,
Meinedzu' e kaqe trimavr, qe postue Herendine!
O fqinj' e Gqiperise, ti Bjalonati ðiqake*,
Dijtni ðrë' e pa ndyeim, dije, ô mej dinake**,
Se pon Gqipetar' i paðe sot, s' já çkulni Gqipetine,
Më mire vdekjen deseron, po jo ðe roberine!!
Juve já qohte mire fort, desirou e pa prere,
Já kapetuat me qelim, ndjejen qe s' ka te bizre!
Keté nuk' e postue ger (me), nuk' i qendrüan mb' ane,
Romën' e Byzandiq, a Tyrq, te forte Venedine,
E po perpiqi juvrj sot, ne veheri ta vini?
Hoste! Mergohi fare sin, keté psundrim' e lini!!
O! ô! Qendroni! se me vjen qe sembelerq qe hijz,
Del me vetll' e me baqin, rreza kerej po stijz!
Gihni! pa vihui stjz larg, majen e malit te larte!
O! qenka vetë Skender-beu, me spatene te zjarte!!
Hocoi pake se po degoq që zë ne tmer ne vale,
Të mblengjim, që vaj te madh, qe liperim te rrahe!
„Ku jïat bajra' a Gqipnis! flisi, ô djem, o çuna!
„Ku je trimni e valte, ti qe ke bë pra kaqe puna!
„Djelm q' i pate Zanen nër Gqypnis, më sifzi dot po
[vape,
„Ta ekzl me kamb' q' i lusj sot! e mbani dot keto
[hape?!
Herbajet hicja prerendon, humbet sa kaq here,
Se malet ganeçitin fort, ne qe renkim te mjere!

---

* *Gëgnke* (e ðiqur, e mplakur).

** *Dinake* (ðiqiä' i mbuluar). Greqisht: πονηρὸ-

* Ender po soh, i mâði Zot, a jam ne te vertete?
O hije! dale qendro pake, mos ike me te sprjte!
Mendje! harije dot ne munç, pse gyrmovet te saj
(mieu,
Mblîße forcatene qe ke, fuqin' e spërtit ße sgjau!
Falm' ße ti, ô Herendi, ne zemer tereklimme.
E mos me trempt' as qe pengim, ger as te soh dot
(trimue!
T' arâte krq fort per qe te zi, qe vuan ne lungime,
E ki mesir' ô Herendi, per keto zemerue t' ime!

Afrome Lésit ndo që ore, te perqoq pra i gori,
Trgome keté hire sot, ße mua prej Tomori!
...Me pofe! Te jam fale e perndbys të lavderòq tanine,
Lesom' e leme vetenn, te qaq pako trimerine!!

O! qenkam prane vaprvet te ndritur, te te paret,
Qenkam vertet ne Leen' e mâll t' atyre Oqipetaret,
Mendje! perse lekundre kaqe? mbahu e mos trenditu,
O! mos u tremp, mos u tmeroh, mos u drîll, mos
(ndronitu!
Husoh, mos qaj, e mos vajto, mos ligero pa prere,
Mba vethen pak' e moe renko, mos m' u keput e mjere!
Vdiqe, u âsve, të perçit âzih' i desires s' atr,
Vajte, u trete, të xverrit jeta, me brenget qe patîr,
Te ftohtit e nates nuk te le, paksia a âolimi,
A mos m' u dobetove kaqe ngaj hij' e ati trimi?
Cihe, pa sihe jâ ku xbret, vendin e saj te gezo,
Hyn me nga dalo ne vap te zi_te ç'prebet te defrenë!

---

* Keta largohemi pake ngaj e brendesnja (vel-
gevovi duke levrire nga fantazia. S' mund te per-
shkonim ne pusim plagen e lenduar per kryetar' e
kombit tënë.

Ete ë lodet ne mundim, prej udhese se gatte,
Futet, permbliđet me pusim, munde folë te ðate!
O! më s' m'u mbajtkan lotet sya, te soh ne trim, ne
(bupe,
Qe tundi boten funt e krejt, tâ metjrâe ne tok gare!!
O! hije! hije e perendijte, ô Skender-bé' i gjâe,
Ty qe s' te pesti dot njeri, te pesti vdrkja vaße?
A! s' ë mbesoq vertet, ô trim, këtu perpara mëje,
Te jet' i emre stati yt, trimeri e sesaj fije!
O korfletkr' i Cqiperise, ô bupe, ô i mbarur,
Dil pake prej vapit te te soh, kurore-ârt' i ðarur!
Mos me lendo me ngasërim, zemern' e varfër t'ime,
Mos me hîđero ne peshtim, me lott, me pikelime!
Jâ tek te soh ðe te perndeq, me spatën kur do here,
Jâ tek te qoh ne vrilgelimt, qe po krastit plot krere!
Jam Cqipetar ðe nipi yt, po s' kam kuxim i gori,
Te dal perpara statit tënd, qe Zot' i mall me sxori!
Folma ne hër' seba nâ qafe, tregoma dueurine,
Sorm' a ç' te kan' ata dy sy, qe rete ment perpinë?
Dëgjuar jam tek ty, ô spirt, prej Memedes' se gore,
Lavdi te fërtra po të sjelë, kaniskan plot kurore!
Mbaq vesne qark ðe te degoq, folme te njerit mua,
Zbritma até jetën qe te pa, te forte si ëragua!
Me vjen ne ilet. . . . jâ tek pasoq; gerre degoq ðe
(gatte,
. . . A! më s' duroskerkam dot, zellin tënt te begato!!
„Ç' me qenke lodhun vllađi yn, ç' me ke pas arrî
kîî (veni?
„Ç' me patë nder rugen e gjat, ç' doni ketu von te geni?
„Nâ qe ky ðe kta po na mba, nâ, qe te dekun jena,
„Ç' munt me ju bamun juve o soq? Lena pafe Zote,
(lena!

„Ne jemi to gaź' e me spirt, kapni puek' e mertine,
„Her n' jemi dekun por si nă, tmerohi me robrine!!
Mbaron se foli ăz me vrap, esh qark si vetetime,
Tretet ne tym ăz spat e ti i bźe daure drime!!
Renkojne retrat pa pusim, ostijne si sigetta,
Kerusen vspet ne rendim, mbetet e skrete jeta!*
* I'emon Hapsira me kereĺim, ăz ng p'ăs ngs rete
Keputet prej Tomorit spejt, e heil ky Zoti vete,
Her te trokeĺitur gjilesist, te liq' e te gestire,
Dergon mbi ăźt zjar pa pusim, skeur' e skretetire?
Merzejne nalet ne buçim, nxjerin pyjet ng vale,
Tmerohet nata ne pusim, dita s' guxon tu dale!
T'u mire mbrę, o mrj Liri, t'u mire mbrę ahere,
Her bajmi syt' e mirź' e mij se mos e hollim odere!
Ndritna, o Zot, o Herendi, lesona pajtesime,
Ndihna, te luftmi tani, te mohim puke lirine!
Mos Sokomon, mos u spejtoh, se prę t' im bir te
mitur,
Lere nata me pafe ă Zot, po tere pa ceaitur!
E jă te qiejsime Herendi, qe mas e Qiellit rini,
Epni te Zoti: qe e ka, Mokeu' e Griadjes[1] ihi!
Herpara zjuni, e ju văzrit t' im te dasur,
Qetrimi yun po na prit, jă tek na eute qasur.
Jemi ng kosap i xguar fort, ng kosap fort i begate,
Trim, necudje-bolle me ç' do pă, qe s' ăz as dit' as
[nate.
Kemi ăz puhi te skoudijte, t' embel e te lire,
Qe mant te ngrohte ma fust, po q' e pajtuam mire,
Herqehrzjes, spejt zăn sa kaq' e pejme mbarusime,
Po q' u strenguam gjithe tok, e zuma mbrodhesime,

* Kotu vimi prapa ne e brendesenja.
[1] Greqisht: Το μέλλον της ήρθος.

Ç' na duhet vaj' o miqt' e mij, qelimne te goditim?
Oh! pervec se ne baskim, në dasuri te ritim!
Fë-memeqije, kombesi, drejtesi, urtesi te mbare,
Më-mendjesi, e miqesi, velazeri te pandare;
Ç' do pun' e mire me pëlqim, ç' do gë qe ka nevoje,
Her ne te behet pa pendim, keté gjë-kuq te doje.
Velazer Qipetare ju, jemi në komp, ne gëndje,
Kemi në trup, ne far e fis, ne gjak, ne spirt, ne mendje,
Na lindi gjithe ne Mesdhe, në gjuh' e sodtornar,
Na ka në gjak, ne vetije, zakone te arnar,
Na fali zemres ne brekim, ka mendjese fuqine,
E per drityre prei nga ne, te liprojmë Qipërine.
Jakeni, jakeni se tani, qe ra perendye i Lagu,
Më vdekje vetem prei, mynxyre-mali Otriqu!
Lini ese qhau ate' e Zenel, tpiani velazerise,
Mos zgjerohi mbi ju, mrutohi par lirine.
Mos vini re set besete, q' u lane n' epeire,
Besen e ka sicili-do, ne spirt ne vetedije!
Më bes' e vlere mbreteron, e qeh ne Ditarije,
Ura s' este gë tjetre kejo, pervec se Herezija!
Mos vini ré ne gjalete, qe flet armiku janj,
Mos ethen fare spicate, q' u kalin, ç' do i huaj;
Jo zemr syte verberist, t' u ndalin, t' u perndajne,
Jo paratfaqia besene, jo lyeja' e jo lajse;
Qe t' u humbasin roberist, t' u veme nené dore,
T' u ndezojne adyresist, o miqt' e mij te gore!!
O! qihe vethen Qipetar, refe-je huperine,
Host pezoje ç' do fatkeqesi, tregoje trimerine!
Kur mbesteronte midis ne, pudija m' epeiren,
Kur ielm te pëlgesure, kur s' qihesin dot te miren;
Kur qenoe te fundosure, ne babezin' e ndyre,
Kur na mahnitnin besete, se stenë se mynxyre,

BIBLIOTEKA KOMBETARE
TIRANE

Leftonim giße pa pertim, armikno te epetonim,
Sulesim tero pa qelim, as ftak' as tym s' eikonim,
Ho vau' e kaperxyene, koherat e para vane,
Eße me ket mundoken sot, per ne armiqte thane!
U xgenu Egipetasete, nuke den' as qe gegehen,
S' vrapojne më per te huajte, nga uß' e mbare s' kßehen,
Hra eße besen giße-kus, e gch ne spirt te thqur,
Se Heresia esto sot, bes' e vertet' e perhapur;
Kie' e vertet' e Zotit mall, est' Hapsir' e pa-ane,
E seqteruar libr' e ti, é* I'ßlesia e tere ç' jane.
Ekroqat e saj te bukura, lemset e Qelit te larte,
Ç' do na seh syri qe levrin, ç' do yl qe ndrin i zjarte,
Se prift' i kines qe meson, ë dituria vete,
Qe sjell se epejti ç' do njeri, ne Zot' i vertete.
Ay qe lusim nevoj sot, l'ßesia est' e tane,
Pse tij leçio e pekalon, ç' do q' e kqu ne sere.
Ho mbi keto fytyres' se ti, njerin i ka perngare,
Fron i sermoqt' i Zotit mall, zemr' e keti e lare!

Fykoqes ka shelli-do Vrtfon qe se qeli,
E birosen ker mire ben, e hßeron po fijti.
Detyre kemi ç' do njeri, ketu kemi lire,
Te lusim besen giße-kus, t' i sjellim tere ndrre;
Ho te ndrojme si keto, eße ç' do brse tjeter,
Ha vene re ne este kjo, e re apo e vjeter.
Ka seqterin eße bekim, ç' do brse e vrçante,
Est' e ndrenur ne lavdi, e bukur e sermoqte:
Ho qe e pat veçanti yt, q' u lintte prrj qe meme,
Se jini ti eße ay, te bijte te s' at' eme.

Herin i urte qe menton, qe pon me dituri se,
Herin i mire qe duron, q' u rit me qerezine,

* Bete.

Este i xgnar e ßrâou, e ezh te drejten tfaqnz,
Ri per se lurti e gykon, ç'do pë me syte hapur;
Nuk' est' i mare levdoqes, per besen i mahnitur,
Nuk peihet, s' este sarâatan, s' genjtn, s' est' i mer-
[zitur.
Bota deemon sot pa pusim, *Besen'* e Oqipetarit,
Miqesiu' e dasurën' e ti, qe patno ße te parit.
Te mirat*, urtesin' e ti, fene si rße kuxinue,
Jâ qzh gjile-kus Oqipetarit sot, se qys e ka mundnue.
Gpirse ka ç' do Memeßetar, q' i ka Atâzut dosire,
E Zot'i maß qofte pas tij, e kraße tej te lire.
Okroqat qe guha po perdor, ße drit' e Dëtarise,
Horpara do na sjellin epejt, perpara asaj Lirise!
Volazeria midis ne, na sjellë fatbardesine,
Oekulë' i arte po na lint, me gjile mbazesine;
Hra na sikon sicili-do, ße ne te gale qehere,
Te ngrehur siç u ngreh ç' do komp, me korobe te-
[perzjere.
Hastaj perhapen nat naltim, armiqto te postire,
Mbetur ne turp e ne resik, duke na pare mire.
Rofe guha jone per mikë të! Rofe Oqipetis'e udjere!
Rofe komisi yne Oqipetër! Volazeri e vlere!
Jioste trudetor, armik i lik! perhapu epesire!
Rofe, ô nesj Bes' e ti dasuri! Rofe, moj *Liri* plotë
[hire!!!

FUNT.

---

* Greqisht: τὰς ἀρετάς.

ABECEJA CQIP

L' ALFABET ALBANAIS

آر نآوڵـا نی الفباسی

TO AABANIKON AAΦABHTON

eq.	frn.	tyrq.	grq.	semb.
a	a	أ	α	ar
b	b	ب	μπ	bar
c	ts	تسـه	τσ	cap
ç	tch	چ	τσ	çap
d	d	د	ντ	das
ð	dh	ذ ظ	δ	ðë
e	é	اٖ	ε	ele
e	e	ا	ν	enpcà
f	f	ف	φ	frike
g	g	غ	γκ	gale
g	gh	گ	γγ	garper
h	h	ح ه	χ	hale
i	i	ای	ι	i mire
j	y	ی	ϳ	jave
k	k	ق	κκ	kaste
l	l	ل	λλ	laker
ƛ	lh	ل	λα	ƛambe
m	m		μ	meme

eq.	frn.	tyrq.	grq.	semb.
n	n	ن	ν	nale
ɳ	gn	ڼ	νι	ɳeri
o	o	او	ο	ore
p	p	پ	π	pule
q	q	ڤ	κε	qepe
r	r	ر	ρ	rip
p	rr	رر	ρρ	pap
s	s	س	σ	sy
ş	sch	ش	σι	şoşe
t	t	ت	τ	trim
θ	th	ث	θ	θanę
u	ou	او	ου	uđe
v	v	و	β	vaße
x	dz	دزه	ντζ	xbaðure
x	ǧj	ج	δζ	xami
y	u	او	υ	yƛ
z	z	ز	ζ	zemere
ʒ	j	ژ	ζι	ʒuʒuƛ

BKSH

Kueston 20 qin. (1 gros)
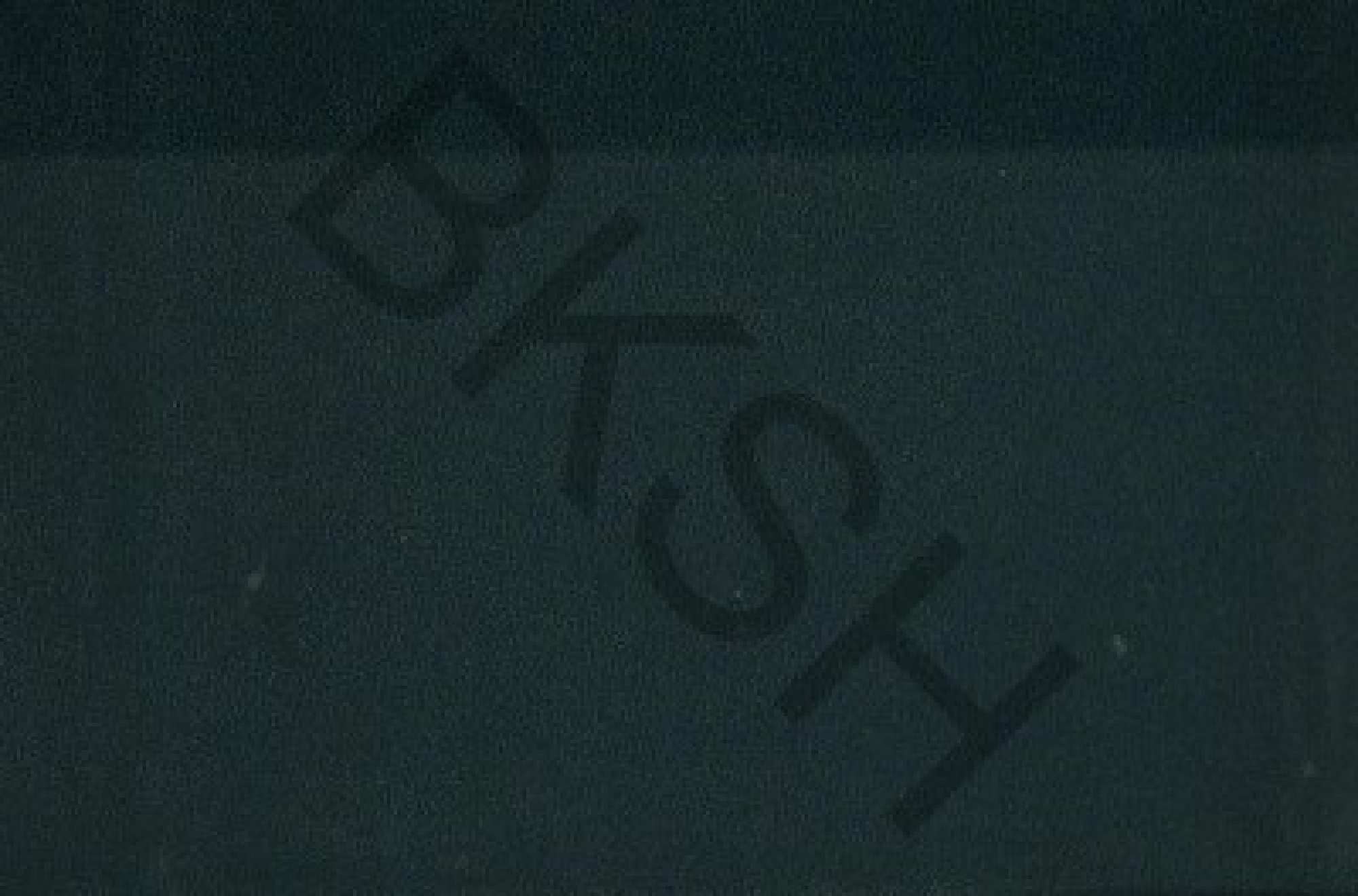
BKSH